

Granaten van 45 kilo maken diepe indruk

Binnen 43 Gemechaniseerde Brigade heeft elke eenheid zijn eigen materiaal, specialiteit en eigenaardigheden. De Bizon maakt een verkenning langs deze onderdelen, op zoek naar de militairen achter de eenheid. Met welke middelen voeren zij hun taak uit? Waarom vinden zij hun eenheid zo speciaal?

Deze maand: 14 Afdeling Veldartillerie

Het JEO-peloton (Joint Effect Observer) heeft de vijand gespot. De coördinaten van de vijandelijke positie zijn razendsnel berekend en doorgestuurd naar het vuurleidingcentrum. Een Pantserhouwtser2000 (PzH) staat kilometers verderop al in stelling en met een druk op de knop verlaat een granaat van 45 kilo de schietbuis. De vijand, die zich veilig waant, kan het niet meer navertellen.

Het lijkt heel eenvoudig maar er komt veel bij kijken om een granaat over lange afstand precies op het doel te laten vallen. De artilleristen van 14 Afdeling Veldartillerie (14 Afdva) moeten rekening houden met de kruistemperatuur, de verschillende luchtlagen en zelfs met de draaiing van de aarde. Veel van deze handelingen werden vroeger handmatig berekend. Tegenwoordig nemen computers de artilleristen een hoop werk uit handen. Het AFSIS (Advanced Fire Support Information System) is een van deze geavanceerde systemen. Dit vuurleidingsysteem berekent in een fractie onder welke hoek en met welke snelheid een granaat op het doel moet worden afgevuurd.

Kracht

“Zet in Nederland op strategische plekken vijf pantserhouwtzers neer en je kunt er heel Nederland mee bestrijken.” De commandant van 14 Afdva, luitenant-kolonel Rietdijk, vertelt dat hier de kracht van de artillerie uitgaat. “We zijn altijd gereed om te vuren, 24 uur per dag zeven dagen per week. En dat onder alle weersomstandigheden. Daardoor zijn we onder meer omstandigheden inzetbaar dan bijvoorbeeld een vliegtuig. En binnen het bereik van de PzH ook vaak sneller. We hoeven immers niet eerst op te stijgen. Een nadeel is echter wel dat we minder bereik hebben.” De pantserhouwtzers kunnen hun projectielen over een afstand van 42 kilometer schieten. De 14 Afdva bestaat uit vier batterijen, Alfa, Bravo, Charlie en de Stafstaf- verzorgingsbatterij. Elke batterij bestaat uit drie pelotons, waarvan er twee de beschikking hebben over pantserhouwtzers, en een stafpeloton. Per peloton zijn er vijf groepen: drie groepen met elk een stuk (de pantserhouwtser), een commandogroep die zich bezig houdt met commandovoering en vuurleiding, informatie ontvangt en dat doorstuurt naar de stukken. En tenslotte een groep die verantwoordelijk is voor de munitie- en bewakingsgroep. Zij zorgen dat de juiste munitie wordt geleverd en bewaken deze. In totaal heeft 14 Afdva vanaf medio 2007 de beschikking over 18 stuks PzH2000.

De ogen van de artillerie

De waarnemers spelen bij de veldartillerie een heel belangrijke rol. Zij ‘praten’ de granaten van de vuurmonden op het doel. De waarnemers nemen van oudsher een positie in van waaruit zij doelen op een veilige afstand kunnen observeren. Maar tegenwoordig is dat vaak niet meer het geval. Bij de huidige uitzendmissies bevinden de waarnemers zich meestal tussen de infanterie eenheden. De waarnemers zijn o.a. de ogen van de artillerie en bevinden zich vaak op vele kilometers van de plek waar de vuurmonden staan. Om de effecten van mortieren artillerie, schepen, helikopters en vliegtuigen zo effectief mogelijk te benutten is er besloten tot de oprichting van een Joint Effect Observer peloton. Hierin zitten waarnemers van grondgebonden vuursteun, de vuursteun vanaf het water, maar ook vuursteun vanuit de lucht. De vuursteun vanaf de grond en het water wordt door de FO's (Forward Observers) gedaan en de FAC'ers (Forward Air Control) houden zich bezig met de vuursteun vanuit de lucht. Zij praten helikopters en de vliegtuigen op het doel. Door de combinatie van verschillende waarnemers kan het JEO-peloton overal ingezet worden. Volgens Rietdijk is dit peloton momenteel ‘een pareltje’. “Zij zijn de enigen binnen de landmacht die alle effecten bijeen kunnen brengen. Het zijn alleskunnners.” Om tot een goede waarneming te komen maakt het peloton gebruik van vele technologische mogelijkheden. Op dit moment wordt het peloton opgeleid op het nieuwe waarnemersvoertuig, de Fennek. Het is een goede verbetering ten opzichte van de YPR, die voorheen als vervoermiddel voor de waarnemers dienst deed. Waarnemer bij het JEO-peloton, eerste luitenant Jean-Paul K: “Tot op heden gebruikten we verrekijkers, stafkaarten, een laserafstandsmeter, een GPS en het kompas om de coördinaten van de doelen te bepalen bij het ingestegen optreden. Er moesten veel nauwkeurige handelingen handmatig verricht

worden." Met de komst van de Fennek zal dit tot het verleden behoren. Veel van deze elementen zijn bij de Fennek samengevoegd in de BAA-Kop, die op het voertuig zit. Bij het uitgestegen optreden blijven we nog wel gebruik maken van een groot deel van het materieel dat we in de 'YPR tijd' gebruikten. Aan boord van de Fennek zijn ondermeer een laserafstandsmeter en GPS. Door de laser op het doel te richten kan heel makkelijk het coördinaat van het doel bepaald worden. K.: "Uiteraard blijven we de 'uitgestegen oude methode' ook beoefenen, voor het geval dat er iets in het systeem uitvalt. Dan kunnen we altijd nog overschakelen op de handmatige manier. Als we maar de beschikking hebben over een radio, een verrekijker, een kaart en een kompas dan kunnen we altijd vuursteun geven. Door de toename van de mobiliteit bij het oorlogsvoeren, zal er waarschijnlijk steeds meer vanuit het voertuig opgetreden worden, zeker gezien de mogelijkheden die de Fennek biedt."

Fysieke prikkel

14 Afdva legt een grote nadruk op de tweede taak. De artilleristen kunnen ingezet worden voor gebiedsbeveiliging of bewaking tijdens een crisisbeheersingsoperatie. Wachtmeester 1 Ingmar P.: "We oefenen veel op de tweede taak en dat nemen we ook serieus. Je zult ons bijvoorbeeld nooit ongemerkt vinden in het bos aan treffen." Typisch voor 14 Afdva is ook de fysieke prikkel die van tijd tot tijd tot uiting komt in de zogeheten Raging Bull. Deze 'uitdaging', vernoemd naar de briesende stier op het embleem van 14 Afdva, vindt met vaste prik plaats tijdens grote oefeningen. Bij voorkeur midden in de nacht worden de artilleristen van hun veldbedjes gelicht voor een slopende voettocht, als het even meezit met een wateroversteek.

Nuttig

De artillerist begeeft zich meestal kilometers van de vijand. Toch is ook het artillerievak tegenwoordig zwaarder en veeleisender geworden. Dat merken ook de infanteristen tijdens de gecombineerde inzet bij de voorbereiding en uitvoering van de ISAF missie. P.: "Zeker als ze zelf eens zo'n granaat van 45 kilo vasthouden. Dat maakt meestal wel indruk. En in Uruzgan zijn de vuurmonden volop aan het werk, dus kan iedereen ook daadwerkelijk zien dat we heel nuttig zijn." Met de invoering van de PzH2000 sinds november 2005, heeft de 14 Afdva letterlijk een bonk techniek in huis gehaald. De verschillen met de vorige vuurmond, de M109 zijn groot. P.: "Bij de M109 moesten er veel meer handelingen verricht worden. Er werden dan ook constant aanwijzingen geschreeuwd. Met de PzH2000 zijn we meer bezig met het controleren van de handelingen en het ontwijken of oplossen van storingen." Veel gaat automatisch, van het afstellen van de schietbuis tot het laden van de granaten. Door middel van een automatische laadinrichting hoeft de lader van het stuk enkel nog een zak kruut, de kardoes, achter de granaat te plaatsen voordat deze kan worden afgeschoten. Hierdoor is de PzH2000 in staat om binnen een minuut 10 granaten af te vuren. Het apparaat is zo slim dat het vijf projectielen zo achter elkaar kan afvuren, dat deze tegelijk op het doel vallen. Dit heet MRSI (multiple rounds simultaneous impact). Een andere variant, die op het moment in ontwikkeling is, is MAP (multiple aim points). Dit stelt de vuurmond in staat om bijvoorbeeld in een vlak van 100 bij 100 meter verschillende doelen te raken. Als dit systeem goed werkt kan een PzH2000 een oude batterij M109 vervangen.

Effectief

De PzH2000 heeft de beschikking over verschillende soorten granaten. Om effectief doelen te vernietigen is het handig om de HE (High Explosive) granaat in te zetten. Deze granaat weegt 45 kilo. De vuurmond kan ook fosforgranaten, licht- en rookgranaten aan boord nemen. In totaal biedt de PzH2000 ruimte aan zestig granaten. De granaten kunnen door middel van de buis, die boven op de granaat zit, zo afgesteld worden dat ze bijvoorbeeld 10 meter boven de grond ontploffen, of juist een fractie van een seconde na de impact. Hierdoor komt de granaat midden in een gebouw tot ontploffing.

Weermeetgroep

Het weer is van grote invloed op de doeltreffendheid van het schot. 14 Afdva beschikt daarom over een weermeetgroep. Tussen het begin van de kogelbaan (daar waar de stukken staan) en het eind van de kogelbaan (waar de waarnemers zich bevinden) zit kilometers steeds veranderde atmosfeer. De weermeetgroep verwerkt grote hoeveelheden meteorologische informatie zoals, windrichting en snelheid, luchtdruk en temperatuur. Als men geen rekening zou houden met deze gegevens kunnen afwijkingen op de dracht en in de schootrichting ontstaan van enkele tientallen tot honderden meters.

Just do it

De term Raging Bull is ook op een ander vlak van toepassing op 14 Afdva. De eenheid heeft een drukke periode achter de rug en de storm is nog niet gaan liggen. De afdeling is aangewezen om te leveren voor de NRF (Nato Response Force) en is zich hard aan het voorbereiden. Ook de uitzendingen naar Afghanistan zorgen voor een hoge werkdruk. Daarnaast gaan verschillende artilleristen komende maand naar Australië om daar met nieuwe munitie te oefenen. Rietdijk: "Ons motto is 'just do it'. Ik ben er trots op dat iedereen dit hoge tempo volhoudt. Soms besef je terdege dat dit alleen maar kan omdat je aan het hoofd van een stel echte doorzetters staat. Dat geluk moet je hebben."

Bron : de Bizon maart 2007